

רבי שמעון אומר: נכנסין הכהנים לשדה ולא נותנין דמים.

רבי אליעזר אומר: כיון שלא נגאלה השדה, לא נכנסין הכהנים לשדה, ולא נותנין⁽³⁴⁾ דמים, אלא נקראת: שדה רטושין שעזובה מלגואלה, ועומדת ביד הקדש אף לאחר היובל עד שיגאלנה אחר, ותצא ממנו לכהנים כשיגיע היובל השני.

הגיע אף היובל השני ולא נגאלה, נקראת: שדה רטושי רטושין שנעזבה ב' פעמים! עד שיבואו ויגאלוה, ותצא מידם לכהנים,

שלו, ואין זה שלא ירשה שלו. הא כיצד דינה של השדה? יוצא מתחת ידו ומתחלקת לאחיו הכהנים והוא נוטל חלקו כמותם.

מתניתין:

הגיע יובל ולא נגאלה — שדה האחוזת שהוקדשה — לא על ידי בעלים ולא על ידי אחר, הכהנים נכנסין לתוכה ונותנין⁽³¹⁾⁽³²⁾ להקדש את דמיה שהם חמשים⁽³³⁾ סלעים, דברי רבי יהודה, [אבל אם נגאלה על ידי אחר נכנסים בחנם, ואם על ידי הבעלים אינם נכנסים כלל].

וכתב המשנה למלך [הכ"ו] שהכהנים נותנים חמישים שקלים תמיד ואפילו אם הוקדשה השדה רק כמה שנים לפני היובל, ואף על פי שכל אדם שפודה שדה אחוזה מהקדש מחשבים כמה שנים נשאר עד היובל, זה משום שביובל תצא השדה מידו לכהנים, ואפילו הבעלים כשפודים אף על פי שאינה יוצאת מהם לכהנים מכל מקום לא חילקו בין בעלים לאחר ולכולם מחשבים כמה שנים נשאר עד היובל. אך הכהנים שפודים כיון שהיא שלהם לעולם הרי הם נותנים חמישים שקלים.

והמשנה למלך עצמו נקט בדעת הרמב"ם שהכהנים פודים אותה בשווייה בשוק ולא בשיעור הקצוב חמישים שקל כסף.

34. לכאורה צריך ביאור, מה שייך לומר לא נותנים דמים, והרי אם נותנים דמים הרי זה פדיון רגיל שודאי מועיל וכמו שגואל האחר שממנו יוצאת לכהנים ביובל.

אך הכונה היא שכאשר שדה יוצאת לכהנים ביובל הרי היא נהיית אצלם שדה אחוזה לכל דיניה ואינה יוצאת מהם ביובל, ובזה אמר רבי אליעזר שאם לא גאלה אחר אינה יוצאת

בקרקע. אך הרמב"ד חולק וסובר שהאשה נחשבת יותר מוחזקת כיון שיד בעל כיד האשה והבעל הרי מחזיק בשדה לאכילת פירות ואם כן, האשה מוחזקת בשדה על ידו.

31. פירש הרמב"ם [פ"ד מערכין הי"ט] שהטעם שהכהנים צריכים לתת דמים זה משום שאין הקדש יוצא בלי פדיון, והיינו שבעצם ביובל יש הפקעה מההקדש ויוצאת לכהנים אך מכל מקום בלי פדיון אינה יוצאת מההקדש.

ואם גאלה אחר מההקדש יוצאת השדה ביובל לכהנים בלי דמים, ופירש הרמב"ם [שם ה"כ] שהרי כבר נפדתה השדה מההקדש על ידי זה שפדאה ולא שייכת הטענה שאין הקדש יוצא בלי פדיון.

32. בעולת שלמה הסתפק אם כופים את הכהנים לפדות אותה מההקדש או שזה רק רשות וזכות להם.

33. כך פירש רש"י [ד"ה ממקדיש בית] והרע"ב במשניות, וכך נקט הכסף משנה בדעת הרמב"ם [פ"ד הי"ט].